

VESZPRÉMVÁRMEGYE

POLITIKAI UJSÁG

Előfizetési ár:

Égész évre — — 18 korona. Negyed évre — — 4 korona.
74 évre — — 8 „ „ Egyes szám — — 32 fillér.
Közlelő jogzárk, egész évi előfizetésnél kedvezményesen
14 koronáért kapják a lapot. — Nyilttér petű sora 80 fillér.

Felolós szerkesztő:

Horváth Rezső dr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁPNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Virág Benedek-utca 2.
Hirdetéseket kelvesz a kiadóhivatal és Fedor Ferenc könyvkereskedése. — Kéziratokat nem adunk vissza.
Művelődési és hall megköveteléseitől díja 10 korona. Felülszöveget, adoményok, társasági híreknek soronként 20 fillér. — Telefon 76.

Éljen a köztársaság!

Az ifju sasok magasba szálltak...
Elérték szent hevét a napnak,
S feledve nehéz küzdelmeket
Életért új életet kaptak.
Ölükbe hullott sok csuda éden,
Mit sóvárogva vágytak már régen,
S szomjas ajkukról zengett a vágy:
Éljen a magyar köztársaság!

Álmoknak álma szép testet öltve
All előttek béke vitézek...
Órult a lelünk e nagy csodára,
Hisz, valóra vált sok szép ígértek.
Békés polgárok, erős munkásság,
Lélek kalászos termőhazája
Veletek áldja az ujult hazát:
Éljen a magyar köztársaság!

Nem emlékezünk rabszolga sorsra,
Mikor virágos lett életünk,
Mikor az erdőn s mosolygós rónán
Misszire cseng sok szép énekünk.
Kossuthos nóta felszabadulva
Rezgeti ezrek érző szívet
S kiáltja mind-mind az ifjak szavát:
Éljen a magyar köztársaság!

Csak simogass, csak csókolj mindönket
Anygala te e szép ébredésnek,
Hisz tudhatod, hogy nagy örömrünkre
Gyászos, kesergő szívek is égnék.
Feledless minden bánatot velünk,
Mely örömrünkre sunyin lopódz,
Váltsd fel vidámra a könnyek jáját:
Éljen a magyar köztársaság!

Móhos.

Népgyűlés Veszprémben.

Kikiáltották a független magyar köztársaságot.

A Veszprémi Nemzeti Tanács falragaszokon és dobszó útján hívta össze Veszprém város polgárságát november hó 14-ik napjának délutáni 3 órájára a városház előtti tere népgyűlésre. A népgyűlés hivatala volt dönten afelett, hogy kívánja-e a királyság megszüntetését és a magyar független köztársaság kikiáltását.

A gyűlés a városháza tanácstermében folyt le, amelyen nagy számban jelent meg a város polgársága, s annak minden számottevő rétege.

A népgyűlést a beteg dr. Rainprecht Antal a Nemzeti Tanács elnöke helyett dr. Óvári Ferenc a veszprémi kerület országgyűlési képviselője nyitotta meg, s felolvasta dr. Rainprecht Antal izenetét a népgyűléshez. A felolvasott izenetet a népgyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadta.

Közeghy Antal karkáplán a veszprémi földműves szakosztály vezetője lelkes melegséggel üdvözölte az új független magyar köztársaságot, a földműveseknek csatlakozását, s támogatását jelentve ki, majd mint a katolikus papság képviselője, azoknak becsületes nyílt szándékáról s a köztársasági eszme lelkes támogatásáról tett nagy ovációval fogadott kijelentéseket. A egyház — ugymond — kétezer év óta a köztársasági eszme egyik leghibebb fenntartója és istápolója volt, az egyház papjai voltak azok, akik születés és származásukra tekintet nélkül csakis tehetségeik s munkájuk révén érvényesülhettek. Visszautasította azokat a tendenciózus sugdosásokat és valótlán feltevéseket, hogy a magyar katolikus papság titkon az letűnt hatalom érdekében működő bármely mozgalmat támogatna, beszédjét a magyar független köztársaság életésével fejezte be.

Neumayer Imre a veszprémi szociáldemokrata párt vezetője szólalt fel általános figyelem közepette s beszédjében utalt arra, hogy a letűnt régi rendszer nyomán az új független magyar köztársaságban a magyar munkásság egy embert sem akar látni, aki nem a becsületes munkájából tartja fen magát — legyen az testi vagy szellemi munka — hanem élésködi a nemzeti testén.

Az előhangzott beszédek után az elnök kérdésére egyhangú lelkesedéssel kimondta a népgyűlés, hogy kívánja a magyar független köztársaságot, ezt távirati uton közli a Magyar Nemzeti Tanácscsal Budapesten. Kéri a jelenlegi népkormányt, hogy a égóta üresedésben levő főispáni széket töltsé be Dr. Rainprecht Antallal, aki a nép bizalmát és szeretetét demokratikus gondolkodásával és tetteivel a legteljesebb mértékben kivívta és bírja.

A népgyűlés a következő táviratot intézte a Magyar Nemzeti Tanácshoz Budapestre.

„Magyar Nemzeti Tanácscnak!

Veszprém rendezett tanácsú város Nemzeti Tanácsa és egész polgársága ma délután 3 órakor tartott közös nagygyűlésen egyhangúlag a következő határozatot hozta:

Veszprém rendezett tanácsú város közönsége és Nemzeti Tanácsa hazafias örömmel üdvözli azt a befejezett ténny, hogy Magyarország önrendelkezési jogát végre visszanyerte. A nagy történelmi pillanathoz méltónak akar mutatkozni és ezért, hogy a magyar nemzet magának a kultúrnepek között méltó helyet biztosíthasson s jövődjének alapját megvesse. Köveleli, hogy Magyarország köztársaságát kiáltassék ki, mert csak ez a kormányforma, mely az igazi népuralmat, annak fundamentumán az állam marandóságát és a világ többi nemzetével való békés együttélését biztosítani tudja. Ezzel a világ előtt is bizonyosságot akarunk tenni arról, hogy

A lemondás országutján.

Kél-e hajnal? Jő-e a reggel?

Az országút csupa sár.
Az éghatár tüzpokol...
— Szegény honvéd bujdokol.

Kél-e hajnal? Jő-e reggel?

Az országút csupa zaj.
Ember, állat megrakottan...
— Szegény honvéd lába rogygan.

Kél-e hajnal? Jő-e reggel?

Az országút csupa vér.
Sötét hullák büze száll szét...
— Szegény honvéd mit talál szét még?

Kél-e hajnal? Jő-e reggel?

Az országút csupa rém.
Ló horkant, vagy ember hörgött?
— Szegény honvéd visz az ördög.

Kél-e hajnal? Jő-e reggel?

Az országút csupa jaj.
A sok sóhaj hogy dorombol!
— Szegény honvéd hova gondol?

Kél-e hajnal? Jő-e reggel?

Az országút csupa kín.
Hazaér a sóhaj talán:
— Imádkozzál, édesanyám!

Finta Sándor.

Halásznak a ruszkiik.

— Rajz. —

A szabályozatlan folyók, óriás mocsarak halbó hazájának fia ráéheztek a husszukségben szenvedő Magyarországon a halra.

A Kemenesaljban a Bakonyból sok víz siet össze. Mocsaras rétek, sekélyesek kísérik és vadárkok a szabályozott folyókat. Az emberhiány miatt vizet, csókolom, hínár, sőt a dusan nőtte be a liniásra métszett csatornamedreket is. A mellékágak meg azelett se szükülködtek vizinövényben. Ahol kiszélesedhetett a víz, nád lépett üstökös csomókban a sereg felé. Egész nap örömet hangoztatta a nádi rigó. Vadkacsák telepedtek meg. Más aztán nem igen törekedett állandó tanyát verni.

A nádi rigó nem tesz kárt se halban, se ikrában. Boldogan szedegeti, irtogatja a szunyogot. A kacsák rá-rákapnak a vízsekélybe rakott ikrára. De a hal-keveset törődött ilyesmivel. Háborítatlan lerakhatta ivadékeit. Mert oda halász a kisalföldi szerszámjával soha se merészedett. Bár szigonyos, tapogatózó kitűnő terepet talál, s eredményes csatározást ott lehet, de gyerek már csak itt a halász. A vénje kiöregedett belőle. Az örökségükbe hágók olasz hegyeken, román sikokon, galiciai mezőkön gondoltak a cserepes, zsúpiódeses tanyájábelikre. A fölmentettek gazdálkodók. Kevés gondjuk a halra. A zsöllére hajtották, végezte a háboru előtti békés időkben mellékeresetként. A gazdák vettek bőjében zsiron, liszten, borsón, amiben tavaszfélel, a halévadban szükében volt a szegénység.

A gazdáknál dolgozó orosz foglyok vasárnap unják a napot.

Hus-keves, disznófaladék is szerivel kerül asztalra. A falusi csak bucsura öl baromfit. A magkakasok tollidáze, sarkantus sárga csizmája veszendőbe megy. A bucsuk nyárra esnek. Már kiemléltette a gazdaasszony, hogy melyik új állja a baromfi udvar régi baromfi helyét. A bucsu olyan ritka, még ritkább mint a sátoros ünnep. Az apróbaromfi városra kerül, mert tíz koronás aprószágot csak nem ehet meg az ember. S hány pár élegitné ki a falusi porták éhesit? Időtlétségből, meg husséhségből a ruszkiik halászatra vetemedtek. Ezermester természetük

— Az önkéntes polgárőrség központjának kérelme. — Veszprém város közönségéhez. — A veszprémi önkéntes polgárőrség ezen a héten megkezdte működését és nagyjórészt megállapíthatjuk, hogy a szolgálat teljesítése a szervezők intenciói szerinti működik. — Örömmel és megelégedéssel tapasztaljuk, hogy egyesekben nemcsak az első felkészülést a fellángolás tartja a buzgalmat, hanem egyéni bizottságuk megvédésének fontos érdeke. — Annál sajnálatosabb, hogy egyesek, és itt szomorúan állapítjuk meg, hogy ép, egészséges, erős fiatal emberek, bár kevés számban, kivonják magát a szolgálat alól és így korosabb emberekre hárul az a feladat, hogy fiatalabb polgártársaik tűzhelyét megvédjék. — Nagyon kérünk mindenkit, hogy hozzátartozói közül azokat, akik eddig még nem jelentkeztek, buzdítsa a jelentkezésre, világosítsa fel arról, hogy ez ma nemcsak hazafias kötelesség, de egyéni érdek is. — Ne téveszen meg senkit a városban uralkodó teljes csend és nyugalom, sőt ez fokozza mindenkiben az ambíciót a további szolgálatra, mert a csendet és a nyugalmat éppen annak köszönhetjük, hogy van őrseregünk és a rendbontó elemek ezért nem érzik a helyzetet bátorságosnak arra, hogy bűncselekményeket megkísérljenek. — Ha látni fogják azt, hogy az őrsereg meglazult, a szolgálatot csak immel-ámmal teljesítik, sőt, bár ezt nem reméljük, egyes kerületek őrsereg nélkül maradnak, akkor fellépnek ők, megkezdik romboló munkájukat és akkor nem leszünk abban a helyzetben, hogy bárkinék is védőkezelt nyújtunk, hogy megállíthassuk a romboló áradatot. Reméljük, hogy felhívásunk örömteljes eredménnyel fog járn.

A veszprémi önkéntes polgárőrség központja.

— A veszprémi egyházmegye. A napokban hagyta el a sajlót a veszprémi egyházmegye névtára, amelynek érdekesebb adatai a következők: A veszprémi egyházmegyét Szent István, az első magyar király alapította az 1009. évben. Mostani püspöke: dr. Rott Nándor, a főpásztorok sorában a 88-ik. A veszprémi püspökök közül az elmúlt kilenc század folyamán három volt bíboros, három lett esztergomi hercegprímás, ugyancsak három került innen a kalocsai érseki székre. Hat veszprémi püspök került innen Egerbe, öt Nyitrára, négy Győrbe, kettő Erdélybe, kettő Nagyváradra, egy pedig Zágrábra. — A székesgyházi káptalannak 12 valóságos és 6 címzetes kanonok tagja van. Az egyházmegye területén van 9 reális apátság, 7 valóságos apát, 10 címzetes apátság, 5 reális prépostság, 4 reális és 12 címzetes prépost. A veszprémi egyházmegye 5 főesperességének 29 esperesi kerületében 232 az önálló lelkeszségek száma. Az egyházmegye területén 815.000 lélek él, akik közül 628.850 róm. katolikus. A hivatásos részük magyar. A listza magyar plébániák száma 190, listza német plébánia 2, a 40 vegyes nyelvű plébánia közül pedig 26-ban a magyarok vannak többségben. A plébániákon 161 plébános, 40 adminisztrátor, 28 szerzetes lelkész, 66 káplán és 11 hitoktató működik, 26 kápláni állomás nincs belőlvé, 17 egyházmegyei áldozópap teljesít tartalékos táborigyelési szolgálatot, végül 3 tényleges lelkész. Ez utóbbi adatok úgy hisszük, most a névtár megjelenése óta beállított változott helyzet következtében szintén meg fognak változni. — A veszprémi egyházmegyének 356 áldozópapja van, akik közül 200 foglalkozik lelkipásztorkodással. Közülük 19 teológiai, 6 kánonjogi, 2 államtudományi, 1 teológiai és filozófiai doktor. Az egyházmegyei papok közül 1 egyetemi tanár, 4 teológiai tanár, 1 középiskolai rector, végül 17 okleveles középiskolai hittanár. Van továbbá

az egyházmegyében 1 főszenelt, 2 címzetes püspök, 1 apostoli főjegyző, 4 pápai prelátus, 10 pápai titkos kamarás, 3 pápai káplán, 40 szentszéki ülnök. Nyugalomban van 21 áldozópap, betegsége miatt a szolgálat alól felmentett papok száma 2 és a magánéletbe visszavonult 2. Az egyházmegye területén 7 főszerzet működik 18 rendházban, 160 taggal. A főgimnáziumban szerzetes tanárok tanítanak, 6 női szerzet 26 zárdában 268 apácát foglalkoztat. Szerzetesnők vezetése alatt áll 2 tanítónőképzőintézet, 5 polgári leányiskola, 9 kórház, több elemi iskola és óvoda. Pár lapot szentel a könyv az egyházmegye legutóbbi három (1916., 1917. és 1918.) évének halottainak. A 22 éves szépen kiállított kötet az Egyházmegyei könyvnyomdában készült.

— A veszprémi szociáldemokrata párt népgyűlése. A veszprémi szociáldemokrata párt ma november 17-én délután a budapesti központ kiküldöttje közbenjöttével népgyűlést tart a városháza előtt, esős időben a városi Színházban. A párt vezetősége plakátokon hívja meg a népgyűlést a nagyközönséget.

— Adomány. A veszprémi kereskedelmi társulat f. hó 12-én tartott rendkívüli közgyűlést saját indítványuk folytán a hazatérő katonák segélyezésére 15.780 koronát adtak össze, mely összeget a nemzeti tanácsnak rendelkezésére átadták.

— Halálhíradás. Káuzli Gyula t. kanonok, segedskerületi esperes, nemesvidi plébános a „Bene Merenti” érdemrend tulajdonosa életének 72-ik, áldozópapságának 48-ik évében november hó 3-án meghalt. 35 évig volt a nemesvidi plébánián híveinek jószágos pásztor. Temetése folyó hó 5-én ment vége a község és a környék nagy részvétele mellett. Az elhunytban Káuzli Dezső veszprémi kanonok testvérét gyászolja.

— Dr. Löwy Éde ügyvéd ezúton értesíti a közönséget, hogy a harcterről hazaérkezve ügyvédi irodáját Veszprémben, Rákóczy-utca 7. szám alatt megnyitotta.

— A veszprémi katolikus legényegylet elnöksége ezúton kéri fel az egylet tagjait, hogy folyó 19-én kedden este 8 órakor a egylet helyiségeben teljes számban és pontosan jelenjenek meg.

— Villanyvilágításunk korlátozása. Veszprém r. t. város polgármestere anyag hiány miatt elrendelte, hogy a város közvilágítása naponta d. u. 4 órától este 10 óráig lesz. Egy tartály olajszállítmány utban van s ezzel a korlátozott világítás egy időre biztosítva van. A villanytelep azonban tekintettel a mai időkre állandó éjjeli szolgálatot rendeltek el, hogy bármilyen szükség esetén a város közvilágítása azonnal eszközölhető legyen.

— A kincstári felszerelési tárgyak és löfegyverek beszerzéséről. A magyar hadügyminiszter 29.680. eln. 15. 1918. számú rendelete alapján közhírré teszem a következőket: A hatóságok jelentése szerint a katonák fegyverrel, löszrel, teljes felszereléssel érkeznek haza, amelyeknek beszerzését megtagadták és azokat potom pénzben a polgári lakosságnak eladják, továbbá a fegyvelmezen lakosság katonai rakományokat fosztogat, kincstári javakat elulajdonit és ezáltal meg nem téríthető kárt okoz. Akik ezt elkövetik, azok merényletet követnek el a népvagyon-házaja ellen, aki kincstári vagyont elulajdonit vagy annak beszerzését megtagadja, annak cselekménye egyenlő a hazárulással, mert lehetetlenné teszi a népkormányzat a rend helyreállítására vonatkozó minden intézkedését. Ez okból a magyar hadügyminiszter elrendelte, hogy a hazatérő oly legénységtől, akik a náluk levő kincstári tárgyak beszerzését megtagadják, egy-egy darab sapka, zubbony, köpeny, nadrág, egy pár lábbeli és fehérneműjök kivételével az összes kincstári cikkeket elvételének a lakosságot pedig felhívja, hogy barmi módon vagy bármely okból hozzájuk juttat

kincstári javakat és löfegyvereket november hó 25-ig a helybeli katonai parancsnokságnak szolgáltatassák be, mert ellenesetben akiknél bármennyű kincstári tárgy vagy löfegyver fog találni, azok ellen a hadügyminiszter a törvény teljes szigorát fogja alkalmazni. — Ezen rendszabály alól csak a nemzetőrség és polgári őrség részére hatóság uton kiosztott fegyverek és kincstári felszerelési tárgyak képeznek kivételt. Elvárjuk a város közönségtől, hogy hazafias kötelességét, mint ezt a múltban mindig megtette, a mostani súlyos napokban fokozottabban megtegyen. Veszprém, 1918. november hó 14. Dr. Török Gyula, rendőrkapitány.

— A szegény gyermekek cipői. Említetük, hogy Veszprém város tanácsa a szegény gyermekek számára mintegy 600 pár cipőt készített. A bőrányag a cipőkhöz hónapok óta rendelkezésre áll, de megkészíteni a cipőket nem lehetett, mert a város nem tudott hozzávaló varrocernát kapni. Mindössze mintegy 50 pár készült el, ezeket a közel jövőben hadi özevgyek gyermekeinek osztják ki. A többi cipőanyagot pedig kiszabva (felsőbőrt, talpat és belést) fogják több gyermek szülőknél kiadni, akik a cipőket azután megvarrathatják. A város a felnőtt szegényebb néposztály számára is rendel borból készült, falalpu strapacipőket, hogy a nagyműví cipőhiányon a lehetőséghez kepest könnyítsen.

— A kávéházak, vendéglők záróraja. A veszprémi nemzeti tanács előterjesztelt telt a vármegye alispánjának, hogy az általános szeszkimelési tilalomra tekintettel a kávéházaknak esti 6 órakor a vendéglőknek és éttermeknek pedig esti 8 órakor bezárását rendelje el.

— Hirdetmény. A Magyar Államvasutak igazgatósága főleg számviteli irodai munkák elvégzése céljából hajlandó volna részben Budapestben, részben pedig a szegedi leszámoló hivatalnál mintegy 200 olyan hadi rokkantalkalmazni, akik a számviteli alapműveletekben jártasak, irni és olvasni tudnak, műveltségük pedig körülbelül oly mérvű, hogy az a négy középiskola elvégzésének megfelelő. E négy középiskola elvégzésének okmányoszerű igazolása, amennyiben a fenti előfeltetelek fennlörnek nem kívántatik meg. Ez alkalmazás egyenlőre próbaidőre szolana 3-4 korona napidij mellett, néhány havi próbaidő elteltevel azután a hadi rokkantak, akik rátermettségüket bebizonyítják a segédügyi státusba felvételnek, ill részükre nyugdíj kepesseg biztosítatnak és így illetményük 3-4000 koronáig emelkedhetnek. Jelentkezni lehet 1918. évi december hó első napjáig a veszprémi hadigondozó népiroda hivatalos helyiségeben (Megyeház, földszint 2.) — Hadigondozó iroda igazgatója.

— Megszünt vonatjáratok. Átmenetileg ismét beszüntettek több vonatjáratot a múlt számban közölték kívül és pedig a Veszprémbe reggel 7 óra 55 perckor és este 9 óra 18 perckor érkezőket, továbbá a Veszprémből délután 3 óra 19 perckor és 3 óra 40 perckor Jutasra indulókat. A Veszprém-Atsóórsi vonalon a Veszprémből hajnali 4 óra 34 perckor induló s vissza reggel 7 óra 1 perckor érkező vonatokat, s végül a Jutasdombóvári vonalon a Jutasról reggel 7 óra 30 perckor induló s oda este 9 óra 10 perckor érkező vonatjáratokat.

— Új kétszáz koronás bankjegy. Az Osztrák-Magyar bank új kétszáz koronás bankjegyet bocsátott ki, melynek leírását, s forgalomba hozását a hivatalos lap nyilvánosságra hozta. Itt ott már kézben is van az új bankjegy, azonban megtörtént az az eset, hogy nem a tudatlan, a hivatalos lap közleményeit nem ismerő köznép, hanem állampénztári közeg nem fogadta el. A mai időben ilyen esetnek nem volna szabad előfordulni, mert ez alkalmas volna minden bizalom megrendítésére.

— Egy amerikai jégverem Balatonfüreden a villanyos múmalomba azonnal eladó.

CLUBSPÉCIALITÉ CIGARETTAPAPÍR ÉS HÜVELY
MODIANO FELÜLMULHATATLAN
IGYÁZZUNK A VÉDJEGYRE!

BALATONPART

A BALATON FEJLŐDÉSÉT ÁPOLÓ ROVAT.

Rovatvezető: CZAKÓ GYULA.

A legrégibb magyar fürdő.

Régi krónikások írását olvasgatom. Régi fürdőkről, s ezek közt egy legrégibb magyar fürdőről szólnak a fakult irások. Régi legendás szép idők... Hol voltunk mi még akkor, régi dicső eleink nyugodtan üzték a nemes vadat a napsugáros keleten, amikor annak a fürdőnek már virágozott idegenforgalma s előkelő, gyönyörű kéjlakjai közt világ híres régi császárok és királyoknak — ma már letűnt trónoknak — kincseket erő palotái fényeskedtek. Álom-e vagy valós a Balatonról szóló ez a legendás szép regé? De valósnak kell lenni, mert nemcsak egy, hanem több forrásból is meríthetjük az adatokat, hogy a Balaton, a mi gyönyörűsége magyar őskertünk, a rómaiak idejében a világ leghíresebb és leglátogatottabb fürdője volt.

Ismert fürdőhely lehetett már a rómaiak előtt is a Balaton, de igazi fejlette és virágzóvá az ő uralmuk alatt emelkedett. Amint a melegbűvű nyári napok beléptek, Róma, s ezenkívül különösen Aquincum és Scarabanna (a mai Ó-Buda) elsőkelőségei seregestül kelték utra a Balaton felé. Augustus császár és udvara, később Neró császár is nem egy esztendőben töltött itt néhány hónapot. A tó ennél fogva, mint Petronius, a római udvar kedvence és hadvezér beszéli, nyáron a római patriciusok találkozási helye volt.

A tó somogyi oldala lakatlan volt; itt csupán vízi madarakra rendeztek vadászatokot, míg az egész zalai oldalt Keszthelytől Balatonfüredig vagonokat erő villák lepték el sűrűn.

A Keszthely közelében levő Fenék állomásánál volt mocsarakat kiszáritották, rabszolgákkal egyengették az utakat és pusztították ki a vadakat. A legrövidebb idő alatt Fenéken kis Kolónia keletkezett, mely állandóan letelepedett és földmíveléssel és állattenyésztéssel foglalkozott.

A páduai író, Jakobo Alessio feljegyzése szerint a Balatonpartján Augustus császár alatt több mint 20.000 ember lakott, kik Aquincumból, Scarabantiából, Aquileiából és Rómából jöttek. Különös előszeretettel laktak a római patriciusok a mai Badacsonyan, mely hely Neró alatt a legrettenetesebb orgiák és Bachanaliák színhelye volt. A Balaton Augustus császár halála után, ki Fenéken még egy cirkuszt is épített római hadvezérek, méltóságok és szenátorok „üdülőhelye” maradt. Ha valaki nyáron néhány hetet egy barátinője társaságában zavartalanul akart eltölteni, úgy a Balatonhoz utazott. Neró alatt jött Badacsony divatba, mely helyet Buteá-nak hívták. Neró, aki vagy háromszor tartózkodott hosszabb ideig a Balatonnál, gyönyörű kastélyt építtetett magának. Volt ezen kívül egy diszbárdja, amelyen kisebb-nagyobb utakat tett a Balatonon és a Bakony erdejében vadászott vaddisznókra. Buteában gyilkoltatta meg Neró nagynénjét Aleneninát, mert életmódja miatt heves szemrehányásokat tett neki.

Az előkelő udvarok által kifejtett fény, pompá s az azzal járó szórakozások persze még vonzóbbá tették a Balatont, ahová a szomszédos országok uralkodói is siettek eljönni néhány heti üdülésre. A „Balatontól” írja az akkori krónikás-idillikus utak vezettek be a zöld hegyek közé. Az utak mentén s a paradicsomi völgyek ólén ékes paloták és villák emelkedének; ezen épületek

nagyrésze idegen királyoknak és a római birodalom alkirályainak képezte nyári lakheyét.

Volt-e fogadói és vendéglői élet a Balatonon? Feltétlen kellett, hogy legyen és pedig nem utolsó rendű. A fürdőzők közt sokan voltak, kik csak vagy maguk, vagy barátinőjükkel nyaraltak. Voltak, akik csak rövidebb ideig tartózkodtak a fürdőhelyeken, így ezeknek ellátásáról csakis fenti módon lehetett gondoskodni. „Földhegyre, a tó tulsó felére, gyakran nagy társaságok mentek és vig lakomát csaplak!” — áll a régi irásokban. A somogyi oldalon, valahol Boglár vagy Fonyódtáján amolyan ősmertebb kiránduló bizonyára vagy csárda létezhetett, s az átrándulók bizonyára ott mulatoztak és szórakoztak. Szóval fogadói és vendéglői életben abban az időben sem volt hiány. Buteát, vagyis Badacsonyt azután tűzvész pusztította el, s többé föl se épült és Scarabantia hanyatlásával a rómaiak építette helyiségek is mindinkább elnéptelenedtek. Azután nagyot zökkenett a világ kereke is. Karthago megsemmisült, Róma ledőlt, s ennek roppant nagy kiterjedésű birodalmait a népvándorlással ideszakadt új népek s nemzetek foglalták el. Amikor a mi eleink idekerültek már megint volt élet a Balatonon, bárha nem is a hajdanihoz hasonló, ami aztán hol gyengébben, hol jobban ápolva, fenn is maradt napjainkig.

Új idők előtt állunk. A régi legendás idők szép élete kell, hogy kibontakozzék a mi szépséges magyar tengerünk partjain. Legyen ez, amivé tenni szerelünk és óhajjuk a magyar „Éden kapuja”.

Vén fogadós.

BALATONPARTI HIREK.

* Balatonpart. Mult számunkban a „Balatonpart” rovata elmaradt. A technikai akadályok nehéz körülmények közé állítanak bennünket. Lapunk barátai legyenek biztosítva, hogy sokszorosa erővel fogunk eikövetni mindent, hogy a szép Magyarország gyönyörű gyöngye azzá legyen, amivé mi tenni akarjuk. — Eldorádója az országnak, — kincse a független magyar hazának. A magyarság érdekében kérünk benneteket Balatonpart lakosai, hogy a jövő nagy dolgai kivételében álljatok oldalunk mellett. A Balatonpart jövőjét erős kézzel akarjuk megalapozni.

* A Balatonpart a harctérről hazajövő katonákért. A Balatonpart számtalan községéből arról értesülünk, hogy a Balatonpart lakossága a lehető legnagyobb szorgalommal és odaadással működik közre azon, hogy a harctérről visszatérő katonák meleg fogadtatásban és gyors segélyben részesüljenek.

* Jóléti intézmény. Balatonkenese községben külön jóléti iroda állított fel, ahol naponként százaknak és százaknak ügyes-bajos dolgai nyerne teljes megnyugvásra elintéztet. A Rovatvezetőnek nagy munkájában a község összes polgárai támogatják.

* Hangya fogyasztási szövetkezet Balatonkenesén. A fogyasztási és értékesítő szövetkezet megalakításának ügye Balatonkenesén nagy apatással folyik s a lakosság a részjegyzéseket meleg érdeklődéssel karolta fel és a vezetőségnek nagy eredményre van kilátása és a szövetkezet felállításához szükséges összeg már is biztosítva van.

* Lóczy és a hegypásztor. Lóczy Lajos kiváló magyar geológus nevét a Balatonparti lakosság igen jól ismeri. Nincs Magyarországon intelligens ember, aki ne tudná, hogy ki az a Lóczy Lajos. A Balatonpart körül pedig minden ember tudja, hogy ki ő. Példa reá az alábbi kedves történet. A Badacsonynál történt, hogy együtt járt Lóczy Lajos és Csolnoky Jenő, mint rendesen a szőlők között késő nyáron, amikor már lehetett ott-ott éretti szőlőt is látni. Lóczy a szőlők közt követ kopácsolva kapaszkodott fel valami magaslatra, míg Csolnoky Jenő az uton került fel, hogy fényképet készítsen a kilátásról. Odafent Csolnoky valami hegypásztorral szóba elegyedett, beszélgetve a szőlőtermelésről. Egyszerre bugdacsoló alakot vesz észre a hegypásztor a tőkék között. Hivatásának teljes tudatában kezdi vizslaszemmel fürkészni, ki az, mi az, ki billingérez ott a szőlő közt. Látja, hogy lehajlik, mintha megkóstolna valamit, aztán megint tovább megy. Összevonja a szemöldökét, botja után nyúl és óg még magában: „Ejnye ki az? ... Ja a Lóczy!...” Azzal nyugodtan leleszi botját és tovább folytatja a beszélgetést. Sok intelligencia van a magyar emberben, hamar észreveszi, hogy a Balatonpart-kultusz azóta indult meg, amióta Lóczy valósággal felfedezte a Balatont.

* Utazás a Balaton körül. Várjuk a vérzivataros idők végét s utazgunk a mi szépséges magyar tengerünk körül. Eszünkbe jut ilyenkor Eötvös Károly, — és az ő munkája. Mily szépen is lélekli meg a magyar tengert, a ragyogást, a mosolyt, az életet a tündöklő nap alatt. Az ezüst és arany smaragdösztöld és zafiroskék szép Balatont. A magasságnak minden mosolyát, minden zordon indulatát — hálával, ha kell daccal védjük mostan. Felnezzünk az égre, meglátjuk a Balatont, reá nézzünk a Balatonra, meglátjuk az eget. Szél ha támad, hullám is ha feltámad, — is ugrál. Cseveg, csatog, kiabál egymásra, a habos fürdőket ékesített homlokán — mi csak azt az üzenetet olvassuk, legyen esend, béke és nyugalom.

— Hangya szövetkezetek a Balatonparton. A szövetkezeti eszmék fogékony talajra találtak a balatonparti lakosság körében. Tért hódít, mert mindenki érzi, hogy gátat vet a közvetítő kereskedelem tulkapásainak és belátják, hogy egyedül az egyesülők, a tömörülésben rejlik az erő, ami még a nehezebb jövőben megmenthet sok veszedelemtől. Ilyen termelő, értékesítő és fogyasztási szövetkezetek felállítására iránt a legéresebb mozgalom folyik a Balatonparton. Enyinger és Lepsényen történtek nagyarányú részjegyzések és a szövetkezetek felállítására szükséges összeg egybegyűlt.

— A cégér és a szép leány. Deák Ferencet meglátogatta egy balatonparti zalamegyei főbbirtokos, régi jó barátja és komája. Beszélgetés közben szóba került a koma két szép leánya is, akiknek Deák a keresztapjuk volt.

— Miért nem hozod fel őket ide Budapestre? — kérdezte Deák. Hadd lássák, mert a szép leány is csak úgy megy jól férjhez, ha társaságban forog s ha látják.

— Bizony én nem költhezem — válaszolt a koma. Maradjanak csak otthon. Hiszen a jobbor cégér nélkül is elkel.

— El ám, ha megkóstolják, — jegyezte meg Deák Ferenc pajkos mosollyal.

Németh Károly

polgári és katonai szabó
VESZPRÉM

a „Korona“ szálloda átellenében.

Készítek a szakmamba vágó mindentéle munkát. Használt ruhákat becserélek és azokat kijavítva, ismét eladom. Továbbá a Karádi-féle 40 éven át fenntartott jó hírű **varrógépezet** gépekkel és alkatrészekkel együtt átvettem és azokat tovább árusítom. Használt gépeket becserélek, javításokat elfogadok. — Gépeket rövidebb vagy hosszabb időre **használatra kikölcsönzők.**

Teher-, luxus-, posta-autók és autobuszok

legnagyobb választékban, komplett felszereléssel, azonnali szállításra

Fekete Sándor, Budapest, Liszt Ferenc-tér 3.

Gummipótlókerek és bőrprotektorok minden méretben kaphatók azonnali szállításra és mindenféle felszerelési cikkek.

RÜHES LOVAIT

kezelje a sokszorosan kipróbált és mindenütt bevált Strausz-féle

„Fortuna“-lórühkenőescsel

(törvényileg védve), mely egyszeri kezeléssel biztosan gyógyít. Kapható:

STRAUSZ ARMIN gyógyszerésznél
KENDERES, Jásznagykunszolnok megye.

Egy lóra való adag ára 25 kor.

A Veszprémmegyei Élelmezési Részvénytársaság

értesíti t. részvényeseit s a vásárló közönséget, hogy üzlethelyiségünkben (Pósa ház) a mai naptól kezdve kizárólag **elsőrendű** húst fogunk árusítani és pedig **hus és hús-készítményünket 2 (kettő) koronával olcsóbban.** Áraink a következők: marhahús 18— kor, Borjú hátulja 20— kor., eleje 18— korona. Felvágott: párisi és virsli 26— korona. Szalámitfélék 28— korona. Kolbász 22— korona. — Disznósajt 16— kor. **Zöldség, sárgarépa, alma, savanyított káposzta maximális áron.** Hagyma ára kgr.-ként 125 fillér. Minden zöldségtételt nem kicsinybeni, hanem nagykereskedői áron adunk és pedig kicsinyben az üzlethelyiségben, nagyban ugyanazon áron a telepen.

Viszketősséget, sömört, rüht leggyorsabban elmulasztja a dr. Fleisch-féle eredeti, törvényesen védett

„SKABOFORM-KENŐCS“

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétetes dr. Fleisch-félét kérjünk. Próbátégely K 4—, nagy tégely 6—, családi adag K 15—.

Veszprém és vidéke részére főraktár: **Kocsuba Emil „Fekete sas“** gyógyszer-tárában, Veszprémben.

Vételnél a „Skabiform“ védjegyre ügyeljünk.

Rendbe hozta már?

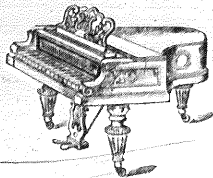
tűzbiztosítást

üvegbiztosítást

betörésselopás-biztosítást,

hogy kár esetén az óriási áremelkedéseknek megfelelően kellően biztosítva legyen?

Felzáróításra szívesen szolgál felvilágosítással a cs. és kir. szab. Trieszti Általános biztosító társ. veszprémi főügynöksége
Kossuth Lajos-utca 24.

KURTZ GYULA

VESZPRÉMBEN.

Új és használt zongora
piano és harmonium
eladási és kölcsönzési
raktára.

Alapított: 1890.

Kölcsönzések, javítások és hangolások helyben és vidéken is teljesítettek.

Avult hangszerek

ujakért becseréltetnek.

Vendéglő átvétel:

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az özv. **Kramm-né-féle (Petőfi kör) vendéglőt megvettem és a mai napon megnyitottam.**

Kérem a közönség szíves pártfogását.

Tisztelettel

ifj. Horváth Sándor
vendéglős.

Pesti és Szemerey

kereskedelmi irodája

HIRDETÉSEI.

Decimal mérleg 400 és 750 kgros súlyokkal, 1 fújtató, 1 üllő, 1 satu, 1 fűrőgép eladó.

Eladó új carambol asztal, felszerelve, gölyökkel, dakokkal.

Eladó 1400 négyszögöles villatelek Arácon közvetlen a vasut melletti villatelepen.

Buhim-utcában 3 szoba, konyha, pince, külön 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló ház eladó.

40 hold szántó és 16 hold erdőbirtok jutányosan eladó.

Egy nagy gömbölyű márványasztal eladó.

Palotai uton, a vasutall szemben ujlakóház 3 szoba és mellékhelyiségek és külön épületeiben 2 szoba, előszoba s konyhából álló lakással, nagy udvarral eladó. — Viz és villany bevezelve.

Galamb-utcában 4 szoba, konyha, nagy udvar és istállóval eladó.

Megvételre keresünk: 3-4 szobás házakat, kerttel. — Szőlőbirtokot villával. — Kisebb lakóházakat.

Kitünő jó 2 sütős új asztali takaréktűzhely eladó.

Emeletes lakóház üzlethelyiséggel a Főtéren, eladó.

Laktanya és temető mellett 11 hold szántóföld és házhely eladó.

Almádiban 3 szoba, verandás villa gyümölcsösrel a Központban eladó.

Eladó egy nyitott és egy csukott fiaker 2 löszerszámmal, egy szánkó és egy fuvarkocsi.

200 hold birtok 20 hold szőlővel eladó.

Jeruzsálemhegyen 2 szobás lakás kerttel kiadó.

Bukott

tanulók érdekében forduljanak sürgősen a

Zsoldos tanintézetéhez

Budapest, VII. Dohány-u. 84. Telefon 32—40. — Ugyanott a leggyorsabb előkészítés magánvizsgákra, felvételi és érettségi vizsgára.

Mindenféle üres használt

hordókat és

Palackot (üveget)

minden mennyiségben vesz Szemerey fűszerkereskedő.

A PESTI HIRLAP -ot

a mai sorsdöntő időkben mindenkinek olvasnia kell.